Czasopismo powiatowy
Nakład 500 egz.
dnia 24. II 1925

OPŁATA RYCZAŁTOWA.

SAMORZĄD POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Prenumerata kwartalna: 2 złote
numer pojedyńczy 40 groszy.

Ogłoszenia zwykłe za tekstem
Cała strona 80 zł. 1/2 strony 40 zł.
1/4 strony 20 zł. 1/8 strony 10 zł.
drobne ogłosz. po 3 grosze za wyraz.

ORGAN URZĘDOWY POWIATOWEGO ZWIĄZKU KOMUNALNEGO POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Nr. 3 Będzin, dnia 15 lutego 1925 roku. Rok 2

Treść numeru:

DZIAŁ URZĘDOWY

Statut

Powiatowej Kasy Oszczędności Powiatowego Związku Komunalnego pow. Będzińskiego.

I. Przepisy ogólne.

§ 1.

Cel.

Kasa Oszczędności Powiatowego Związku Komunalnego pow. Będzińskiego ma na celu uprzystępnienie ludności bezpiecznego i korzystnego umieszczania oszczędności.

§ 2.

Gwarancja:

Kasa Oszczędności jest instytucją powiatową użyteczności publicznej. Fundusze jej winny być przechowane i zarządzane oddzielnie od funduszów powiatowych. Za całość i bezpieczeństwo funduszów Kasy Oszczędności, oraz za wypełnianie jej zobowiązań Powiatowy Związek Komunalny Będziński odpowiada całym swoim majątkiem, jak również i wszystkimi dochodami komunalnemi.

§ 3.

Kapitał zakładowy.

Na koszta założenia i urządzenia Kasy, Powiatowy Związek Komunalny Będziński przeznacza sumę 25.000 zł. tytułem pożyczki bezprocentowej, płatne

po dojściu funduszu rezerwowego do wysokości 5% ogólnej sumy wkładów.

II. Zarządzanie Kasą.

§ 4.

Skład i kompetencje Zarządu.

a) Zarząd Kasy Oszczędności składa się z 6-ciu członków i 3-ch zastępców, wybranych na okres 3-ch letni przez Sejmik, oraz z dyrektora Kasy. Trzech członków Zarządu (Sejmik) wybiera ze swego grona, trzech zaś z pośród obywateli, odpowiadających wymaganiom biernego prawa wyborczego do rad gminnych.

Członkowie Zarządu wybierają z pośród siebie przewodniczącego i jego zastępcę. Wybór przewodniczącego i jego zastępcy podlega zatwierdzeniu Przewodniczącego Wydziału powiatowego.

b) Krewni i powinowaci do 3-go stopnia włącznie nie mogą być jednocześnie członkami Zarządu.

c) Zarząd urzęduje, dopóki nowy nie będzie wybrany.

Wrazie ustąpienia któregokolwiek z członków Zarządu przez rezygnację, śmierć lub z innych powodów dokonywany jest wybór uzupełniający na resztę czasu urzędowania ustępującego członka.

d) Nazwiska przewodniczącego Zarządu, jego zastępcy, oraz członków winny być po wyborach podane do wiadomości publicznej (§ 41).

§ 5.

a) Zarząd reprezentuje Kasę Oszczędności we wszystkich jej interesach.

b) Zarząd kieruje sprawami Kasy Oszczędności, określa maksynalną wysokość wkładów (§ 11), oznacza stopę ich oprocentowania (§ 12), terminy wypłat i wypowiedzenia (§ 16), decyduje o sposobie lokaty oszczędności, powierzonych Kasie, oraz funduszów własnych w ramach zakreślonych niniejszym statutem (§§ 25-31), określa wysokość pożyczek udzielanych zgodnie z przepisami statutu (§§ 27-30), stopę ich oprocentowania i warunki spłaty, uchwala podniesienie w razie potrzeby funduszu rezerwowego, sprzedaż lub zastaw papierów wartościowych i zaciągnięcie pożyczki (§ 33), wprowadza udogodnienie dla wkładców i środki popierania rozwoju oszczędności wedle swego uznania (§§ 21-24 i 34), przedsiębierze środki, zmierzające ku utrzymaniu i rozwojowi Kasy Oszczędności, oraz jej bezpieczeństwa.

c) Zarząd przestrzega, by wszystkie czynności Kasy Oszczędności, odbywały się zgodnie ze statutem i obowiązującemi ustawami, układa regulaminy i przepisy wykonawcze, określające sposób załatwiania interesów i operacji, w zakres działalności Kasy wchodzących.

d) Zarząd sprawdza stan Kasy i jej funduszów, oraz zdaje z rewizji sprawozdania Wydziałowi Powiatowemu, któremu składa również sprawdzone przez siebie bilanse miesięczne i roczne.

e) Zarząd układa budżet Kasy, podlegający zatwierdzeniu Wydziału Powiatowego (Sejmiku) i uchwala konieczne wydatki nadzwyczajne, nieprzewidziane w budżecie z obowiązkiem przedstawienia umotywowanego sprawozdania Sejmikowi.

§ 6.

a) Przewodniczący lub jego zastępca czuwa nad prawidłowem biegiem prac Zarządu i przestrzega wykonania uchwał.

b) Przewodniczący lub jego zastępca reprezentuje Zarząd na zewnątrz, występuje w jego imieniu w stosunku do władz i osób prywatnych, oraz podpisuje imieniem Zarządu wszelkie publikacje.

c) Zobowiązania Kasy, jak również plenipotencje, winny być zaopatrzone w podpisy przewodniczącego i jego zastępcy i dyrektora, oraz w pieczęć urzędową Kasy. Korespondencję bieżącą Kasy podpisuje jej dyrektor.

§ 7.

a) Posiedzenia Zarządu odbywają się conajmniej raz na miesiąc, a w miarę potrzeby i częściej, na pisemne zaproszenie przewodniczącego.

Terminy posiedzeń Zarządu, oraz porządek dzienny obrad winny być komunikowane Przewodniczącemu Wydziału Powiatowego.

b) Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów, a w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Przewodniczącemu Wydziału Powiatowego przysługuje prawo sprzeciwu i wstrzymania wykonania uchwał Zarządu.

Uchwały Zarządu są zamieszczane w protokule posiedzenia, który podpisują obecni.

c) Dla prawomocności uchwały niezbędną jest obecność na posiedzeniu przewodniczącego lub jego zastępcy i przynajmniej trzech członków Zarządu.

d) W razie zgłoszenia sprzeciwu ze strony Przewodniczącego Wydziału Powiatowego, Zarządowi przysługuje prawo odwołania się w terminie 2 tygodniowym do Sejmiku z umotywowanem przedstawieniem, do którego winien być dołączony również odpis protokułu posiedzenia.

§ 8.

a) Wprowadzenie uchwał Zarządu w wykonanie, zawiadywanie Kasą Oszczędności i prowadzenie czynności bieżących, jak przyjmowanie wkładów, załatwianie wkładców i dłużników i t. p. należy do dyrektora Kasy.

b) Dyrektor Kasy nadzoruje czynności jej urzędników, przestrzega ścisłego wykonywania przez nich przepisów statutu, regulaminów i instrukcji służbowych, wydanych przez Zarząd i sprawdza prawidłowość rachunkowości i kontroli Kasy.

c) Dyrektor sporządza i przedkłada Zarządowi Kasy sprawozdanie miesięczne i roczne oraz opracowywuje na posiedzenia Zarządu wnioski w sprawach lokat, pożyczek i w kwestjach administracyjno-gospodarczych Kasy.

d) Pozatym dyrektor wykonuje wszelkie obowiązki, wynikające z tytułu jego kierowniczego stanowiska względem personelu Kasy i z obowiązków członka jej Zarządu.

§ 9.

Urzędnicy Kasy.

a) Czynności Kasy Oszczędności są załatwiane przez urzędników według instrukcji, wydanej przez Zarząd, pod bezpośrednim nadzorem i kierownictwem dyrektora.

b) Urzędników Kasy mianuje się na przedstawienie Zarządu w porządku Art. 44 Dekretu o Tymczasowej Ordanacji Powiatowej z dnia 4-go lutego 1919 r.

c) Pod względem stanowiska służbowego, wynagrodzenia, emerytur i zapomóg urzędnicy Kasy są zrównani z urzędnikami Powiatowego Związku Komunalnego.

§ 10.

a) Osoby biorące udział w zarządzaniu Kasą i w jej rewizjach, obowiązane są do jaknajściślejszego przestrzegania tajemnicy służbowej.

b) Urzędnikom Kasy zabrania się udzielania jakichkolwiek wiadomości o wkładach z wyjątkiem wypadków w prawie przewidzianych.

III. Operacje Kasy.

§ 11.

Przyjmowanie wkładów.

a) Kasa przyjmuje wkłady od osób prywatnych, gmin, kas pożyczkowo - oszczędnościowych gminnych i miejskich, związków, stowarzyszeń i instytucji charakteru społecznego lub dobroczynnego, oraz kapitały nieletnich.

b) Osoby prywatne i prawne mogą składać oszczędności nietylko na własne imię, lecz również na rachunek osób trzecich.

c) Wkłady złożone w Kasie bez zastrzeżenia, uważa się za otwarte t. zn. wypłaty ich dokonywa się w myśl przepisów § 16 i ust. A. § 17, wkłady, których wypłata została ograniczona zastrzeżeniami, uważa się za warunkowe, i do nich stosują się przepisy § 18.

d) Najmniejszą kwotą, jaką Kasa Oszczędności przyjmuje jest 1 złoty, najwyższą wysokość wkładów na rachunek jednej osoby określa Zarząd i ogłasza w sposób przewidziany w § 41.

§ 12.

Oprocentowanie.

a) Wysokość stopy procentowej, w zależności od wysokości wkładów, określa Zarząd na podstawie oceny stosunków pieniężnych, podaje do wiadomości publicznej (§ 40).

Z zakładami dobroczynnymi, gminami i instytucjami społecznemi, publicznemi, oraz finansowemi może Kasa Oszczędności zawierać osobno umowy co do oprocentowania wkładów i ich zwrotu.

b) O każdej zmianie stopy procentowej Kasa winna podać do wiadomości publicznej dwukrotnie z przerwą dwutygodniową zgodnie z § 40 statutu.

Zmiana stopy procentowej wchodzi w życie w terminie podanym w ogłoszeniu, i nie może być stosowaną wstecz.

c) Nieodebranie wkładów przed ogłoszonym terminem uważa się za zgodę na zmianę stopy procentowej.

d) Przy obliczaniu procentów nie bierze się w rachubę dnia wpłaty i odbioru wkładu, ani bezpośrednio następującego, względnie poprzedzającego dnia świątecznego, procent oblicza się od pełnych złotych, rok oblicza się na 360 dni.

e) Od wkładów, odebranych przed wpływem 15 dni po złożeniu, Kasa procentu nie dolicza z wyjątkiem instytucji, wspomnianych w Ust. A., którym Zarząd może przyznać oprocentowanie za czas krótszy.

f) Oprocentowanie wkładów wypowiedzianych ustaje po wpływie terminu wypowiedzenia. O ile na 3 dni przed upływem tego terminu nastąpi cofnięcie wypowiedzenia, oprocentowanie wkładu przerwie nie ulega.

g) Przy obliczaniu procentów ułamki groszy odrzucają się.

§ 13.

Kapitalizowanie proc.

a) W końcu roku kalendarzowego procent dolicza się do kapitału i razem z nim podlega dalszemu oprocentowaniu.

b) O ile wkład jednej osoby przekracza maksymalną wysokość kwoty, o której mowa w ust. D § 11, to nadwyżka oprocentowaniu nie podlega, o ile nie było odmiennej umowy.

§ 14.

Przedawnienie.

a) O ile wkładca w ciągu lat 30 nie przedstawi książki oszczędnościowej w Kaie, oprocentowanie ustaje, a wkład — po uprzedniem trzykrotnem w odstępach miesięcznych ogłoszeniu w pismach na koszt wkładcy — przekazuje się Wydziałowi Powiatowemu w Będzinie na cele użyteczności publicznej.

Przedstawienie wkładów warunkowych liczy się od daty upływu terminu zastrzeżenia.

b) Zarządowi przysługuje prawo zezwalania w poszczególnych wypadkach na przyjmowanie wkładów, niepodlegających przepisom niniejszego paragrafu.

§ 15.

Książeczki.

a) Każdy wkładca otrzymuje przy złożeniu pierwszego wkładu książeczkę oszczędnościową, zaopatrzoną w podpisy i pieczęć, przewidzianą w ustępie C. § 6 niniejszego statutu.

b) Na pierwszej stronicy książeczki winny być zaznaczone: numer otworzonego w Kasie rachunku wkładcy, jego imię i nazwisko, zawód i adres, oraz stopa oprocentowania.

c) Książeczka winna zawierać drukowany Statut, jak również tablicę do obliczania procentów.

d) Wkładca nie może posiadać więcej niż jedną książeczkę oszczędnościową.

e) Książeczka winna być przedstawiona przy każdem składaniu, wypowiedzeniu lub odbiorze pieniędzy.

f) Każdy zapis w książeczce winien być opatrzony podpisami dyrektora, względnie kontrolera i kasjera.

g) Procenty za ubiegły rok operacyjny dopisuje się w książeczce do kapitału przy pierwszem złożeniu lub odbiorze pieniędzy po zamknięciu roku operacyjnego.

Wkładca może jednak żądać dopisania procentów natychmiast po zamknięciu rachunków rocznych.

h) Przy wypłacaniu całego wkładu Kasa książeczkę zatrzymuje, potrącając na nią 1 złoty.

§ 16.

Zwrot wkładów.

a) Kasa uskutecznia tylko jedną wypłatę w ciągu jednego dnia z tej samej książeczki.

b) Zwroty wkładów, złożonych w Kasie Oszczędności, oraz przypadających od nich procentów, uskuteczniane są na żądanie okaziciela książeczki oszczędnościowej w następujących rozmiarach i terminach.

1) do wysokości 1000 zł.—bez wypowiedzenia, jednak z zastrzeżeniem, że ogólna suma, podniesiona bez wypowiedzenia w przeciągu tygodnia, nie może przekraczać 5000 zł.

2) od 1000 zł. do 5000 zł. za wypowiedzeniem 8-dniowym,

3) od 5000 zł. do 10.000 zł. za wypowiedzeniem 14-to dniowym.

Terminy wypowiedzenia mogą być zmieniane na mocy uchwały Zarządu. Każda zmiana winna być podana do wiadomości publicznej (§ 40).

c) Wypowiedzenie może być dopełnione bądź ustnie, z zaznaczeniem go w książeczce oszczędnościowej, przez odpowiedniego urzędnika Kasy, bądź przez zawiadomienie piśmienne.

d) Wypowiedzenie ustaje, o ile wkład nie został podniesiony w ciągu 3-ch dni po terminie. Nowe wypowiedzenie może być uczynione dopiero po upływie terminu wypowiedzenia poprzedniego.

e) Zarządowi przysługuje prawo odstępowania w poszczególnych wypadkach od wskazanych w ust. b. terminów wypowiedzenia i natychmiastowego wypłacania żądanych sum, wkładcy jednak nie są uprawnieni do żądania wypłaty niezwłocznej.

f) Kasie również przysługuje w stosunku do wkładców prawo wypowiadania na warunkach, wymienionych w powyższych ustępach. Wypowiedzenie uskutecznia się drogą zawiadomienia piśmiennego lub jeżeli to jest nie możliwe—drogą dwukrotnego, w odstępach czterotygodniowych, ogłoszenia w pismach (§ 40).

§ 17.

a) Kasa uważa każdego, kto w celu odebrania wkładu lub odsetek okaże książeczkę oszczędnościową, za właściciela lub upoważnionego pełnomocnika tegoż, o ile wypłaty nie tamują przepisy

zawarte w ust. b. c. i d. niniejszego paragrafu, oraz w §§ 18 i 20.

Kasa ma prawo, lecz nie jest obowiązana, zażądać od okaziciela książeczki udowodnienia prawa odbioru wkładu.

Wypłacenie wkładu okazicielowi książeczki zwalnia Kasę od zobowiązania względem wkładcy.

b) Wkładca może zażądać, by Kasa dokonywała wypłat tylko jemu lub osobie przez niego wskazanej, albo jego prawonabywcom. W takim wypadku winno być zanotowane w książeczce oszczędnościowej następujące zastrzeżenie:

Odbiór kapitału i procentów zastrzeżono dla

....

lub osoby przez n..................do tego upoważnionej.

Wypłaty z książeczek, opatrzonych tego rodzaju zastrzeżeniem, mogą być uskuteczniane tylko osobom uprawnionym za okazaniem stosownej legitymacji.

c) Wkłady. złożone dla osób, pozostających pod opieką, winny być opatrzone stosownem zastrzeżeniem w książeczce oszczędnościowej i w rachunku Kasy.

Wypłaty z nich mogą być dokonywane jedynie na ręce opiekuna za zezwoleniem Rady Familijnej. Uchylenie zastrzeżenia odnośnie do takiej książeczki może nastąpić tylko na mocy otrzymanego bezpośrednio od Rady Familijnej zezwolenia.

d) Zakaz sądowy wypłaty wkładu wstrzymuje wypłatę kapitału i procentów. W wypadkach przyznania wkładu lub jego części osobom trzecim na drodze sądowej lub postępowania spadkowego wypłata kapitału i procentów może nastąpić tylko zgodnie z obowiązującemi przepisami prawa.

§ 18.

Wkłady warunkowe.

a) Na żądanie wkładcy lub posiadacza książeczki oszczędnościowej wypłata wkładu, dowolne jego części lub odsetek może być uwarunkowana na pewien okres czasu, nie dłuższy jednak nad lat 30, lub uwarunkowana ściśle określonemi okolicznościami, jak np. dojście do pełnoletności, ukończenie szkoły, wstąpienie w związki małżeńskie i t. p.

b) Zastrzeżenie o warunkach wypłaty wkładu lub jego części winno być odnotowane w książeczce oszczędnościowej przez Kasę.

c) Wypłata wkładu warunkowego może być dokonana w razie ziszczenia się warunku, zaznaczonego w zastrzeżeniu, lub w razie stwierdzonej dowodem urzędowym niemożliwości spełnienia zastrzeżonego warunku.

d) Cofnięcie warunku wypłaty wkładu jest możliwe jedynie za zgodą Zarządu Kasy.

§ 19.

Legitymacje.

a) Dla zabezpieczenia wkładu od podniesienia przez osoby nieuprawnione wkładca może otrzymać z Kasy legitymację do książeczki oszczędnościowej.

b) O wydaniu legitymacji winna być w książeczce uczyniona adnotacja.

c) Wkłady z książeczek oszczędnościowych, do których zostały wydane legitymacje, mogą być wypłacane jedynie za okazaniem książeczki i legitymacji jednocześnie.

d) W razie zgubienia legitymacji wypłata wkładu ulega wstrzymaniu do czasu odnalezienia legitymacji lub otrzymania duplikatu.

e) Wydanie duplikatu legitymacji zgubionej może być uskutecznione jedynie po zameldowaniu w Kasie o zgubieniu i trzykrotnem ogłoszeniu o tem w pismach (§ 41).

§ 20.

Zniszczenie i zgubienie książeczki oszczędnościowej.

a) W razie zgubienia książeczki oszczędnościowej, opatrzonej zastrzeżeniem, wspomnianem w ustępie b. par. 17-go, wkładca winien zawiadomić Kasę, która ogłasza o tem na koszt jego w pismach miejscowych (§ 40), a po upływie 15 dni od daty ogłoszenia książeczkę zgubioną unieważnia i wydaje nową.

b) W razie zgubienia lub zniszczenia książeczki oszczędnościowej nieopatrzonej zastrzeżeniem wspomnianem w Ust. b. § 17, wkładca winien zawiadomić Kasę, (oraz zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1919 roku o utraconych tytułach (Dz. Ust. № 67 poz. 406) wnieść podanie do właściwego sądu okręgowego z żądaniem wzbronienia wypłaty wkładu okazicielowi zgubionej książeczki

Wydanie nowej książeczki lub wypłata wkładu może nastąpić w myśl tejże ustawy po otrzymaniu od sądu decyzji, unieważniającej zgubioną książeczkę.

c) W razie częściowego nieistotnego zniszczenia książeczki od uznania Zarządu Kasy należy skierować wkładcę na drogę sądową podług przepisów powołanej ustawy lub też wydać mu nową książeczkę.

IV. Udogodnienia dla wkładców.

§ 21.

Oddziały i agentury.

a) Zarząd Kasy może za zgodą Wydziału Powiatowego i zezwoleniem Władzy Nadzorczej otwierać w obrębie powiatu oddziały oraz agentury.

b) W oddziale powinno być conajmniej 2-ch urzędników, do których stosują się w całej rozciągłości przepisy § 9 i 10 niniejszego statutu.

c) Oddziały Kasy Oszczędności mogą:

1) przyjmować wkłady
2) wypłacać wkłady oraz przypadające od nich procenty,
3) przyjmować wypowiedzenia wkładów
4) przyjmować książeczki oszczędnościowe celem dopisania procentów,

d) Agentury mogą przyjmować wkłady na książeczki do wysokości 1000 zł. za pokwitowaniem opatrzonem pieczęcią Kasy i podpisem agenta. Agentura obowiązana jest w ciagu tygodnia przesłać wkład z książeczką do centrali, którą po dokonaniu zapisu niezwłocznie zwraca książeczkę agenturze dla doręczenia wkładcy. W ciągu miesiąca od daty złożenia książeczki oszczędnościowej w agenturze wkładca winien ją odebrać za zwrotem pokwitowania. Do tego terminu służy mu prawo reklamacji na wszelkie nieprawidłowości. Zarządzający agenturą może od okaziciela pokwitowania, zażądać wylegitymowania się z jego posiadania.

e) Oprocentowanie wkładu rozpoczyna się w tydzień po wniesieniu go do agentury.

f) Wypłat agentura dokonywać nie może, natomiast jest uprawniona do przyjmowania zleceń dopisania procentów.

g) Wydział Powiatowy powierza agentury na wniosek Zarządu osobom, przedstawiającym odpowiednią gwarancję. Nazwiska ich powinny być podane do wiadomości publicznej (§ 41).

§ 22.

Obroty za pośrednictwem poczty.

a) Wkłady, wypowiedzenia i zwroty mogą być uskutecznione za pośrednictwem poczty na koszt i ryzyko wkładcy, przyczem Kasa jest uprawniona do potrącania z wkładu poniesionych przez siebie kosztów.

b) Kasa nie przyjmuje zadnej odpowiedzialności za prawidłowość obrotów tego rodzaju.

c) Przy składaniu pierwszego wkładu należy podać nazwisko na jakie książeczka ma być wystawiona, oraz adres wkładcy. Książeczkę przesyła się, jako posyłkę poleconą, wkładcy lub osobie przez niego wskazanej.

d) Przy dalszych wkładach należy nadsyłać książeczkę, którą po dokonaniu zapisu zwraca się wkładcy, jako posyłkę poleconą.

e) Przy częściowem lub całkowitem podnoszeniu wkładu przez pocztę wkładca winien nadesłać razem z książeczką podpisane przez siebie pokwitowanie, poczem otrzymuje, jako przesyłkę wartościową kwotę pokwitowaną wraz z książeczką, w której zaznaczono fakt wypłacenia. Jeżeli pieniądze mają być przesłane osobie trzeciej, należy to zaznaczyć w pokwitowaniu.

§ 23.

Obrót czekowy i przekazowy, zarządzanie papierami.

Kasa może dla wygody wkładców:

1) wprowadzić rachunki bieżące zwyczajne i przekazowe
2) przyjmować od wkładców papiery wartościowe, na przechowanie i zarządzać niemi na warunkach, ustanowionych przez Zarząd
3) dokonywać zakupu i sprzedaży papierów wartościowych o bezpieczeństwie pupilarnem na rachunek i zlecenie wkładców.

§ 24.

Wynajmowanie kasetek (safes).

Ksa jest uprawniona do wynajmowania kasetek w swych szafach bezpieczeństwa (safesów) gminom, stowarzyszeniom, instytucjom publicznym i osobom prywatnym na warunkach, ustanowionych przez Zarząd.

Y. Użycie funduszów.

§ 25.

Fundusze Kasy mogą być lokowane:

1) w papierach wartościowych (§ 26),
2) w pożyczkach państwowych i komunalnych (§ 27),
3) w pożyczkach na weksle,
4) w pożyczkach na zastaw (§ 28),
5) w pożyczkach udzielanych gminnym lub miejskim Kasom Pożyczkowo - Oszczędnościowym,
6) w Banku Polskim, Banku Komunalnym, Ban-

ku Gospodarki-Krajowej, Państwowym Banku Rolnym, Pocztowej Kasie Oszczędności,

7) na hypotekach (§ 30),

8) w realnościach, nabytych dla własnego użytku Kasy lub z licytacji przy sprzedaży przymusowej realności, obciążonej pożyczką Kasy (§ 31).

§ 26.

Papiery wartościowe.

Fundusze Kasy mogą być umieszczone tylko w papierach wartościowych o bezpieczeństwie pupilarnem.

§ 27.

Pożyczki komunalne.

a) Powiatom, gminom miejskim i wiejskim, oraz innym Związkom prawa publicznego, kasom oszczędności gminnym i miejskim, mogą być udzielane pożyczki, nie dłuższe nad lat 10 i spłacane ratami.

b) Ogólna suma pożyczek tej kategorji nie może przewyższać 25% wkładów Kasy.

c) Zakup obligacji pow. Związku Komunalnego ....uważać należy za udzielenie mu pożyczki.

d) Kasom Pożyczkowo-Oszczędnościowym gminnym lub miejskim mogą być udzielane pożyczki na przeciąg lat 2-ch z warunkiem przyjęcia przez gminę lub miasto gwarancji za terminową spłatę pożyczki i procentów.

§ 28.

Pożyczki.

a) Kasa wydaje pożyczki na weksle krótkoterminowe o dwóch podpisach osób majątkowo odpowiedzialnych.

b) Ogólna suma pożyczek na weksle nie może przekraczać 25% wkładów Kasy.

§ 29.

Pożyczki na zastaw.

a) Kasa wydaje pożyczki na zastaw:

1) papierów wartościowych, oznaczonych, w § 26,

2) książeczek oszczędnościowych innych instytucji oszczędnościowych państwowych i komunalnych,

3) sum hypotecznych, lokowanych zgodnie z przepisami § 30,

b) Na zastawionych walorach (pp. 1 i 2) Kasie przysługuje pierwszeństwo przed wszelkiemi innymi wierzycielami.

§ 30.

Przejściowe składanie gotowizny.

Wolna gotowizna Kasy może być składana:

W Banku Polskim, Banku Komunalnym, Banku Gospodarstwa Krajowego, Państwowym Banku Rolnym i Pocztowej Kasie Oszczędności.

§ 31.

Pożyczki hypoteczne.

a) Pożyczki hypoteczne ze spłatą jednorazową lub amortyzacyjne z terminem do lat 10 mogą być udzielane na realności, położone w obrębie powiatu Będzińskiego i posiadające własną uregulowaną hypotekę, oraz przedstawiające dostateczne zabezpieczenie wypożyczonej kwoty.

b) Warunki na jakich pożyczka hypoteczna może być udzielona, określa Zarząd. W każdym razie pożyczka winna się mieścić w pierwszej połowie faktycznej wartości nieruchomości i nie powinna być udzielana:

1) na place niezabudowane,

2) na realność, których stan wskutek użytkowania stale się pogarsza.

c) Ogólna suma pożyczek hypotecznych nie może przenosić 25% funduszów Kasy.

§ 32.

Zakup realności.

a) Zakup realności może nastąpić w przypadku, kiedy realność obciążona wierzytelnością Kasy, ma być sprzedana w drodze licytacji, a zachodzi obawa, że wierzytelność Kasy nie znajdzie pokrycia w najwyższym zaofiarowaniu.

b) Realność tą drogą nabyta, winna być, o ile możności bez straty, w najkrótszym czasie sprzedana.

c) Oprócz powyższego wypadku Kasa Oszczędności może nabywać realności tylko dla własnego użytku z funduszu rezerwowego za uprzedniem zezwoleniem Władzy Nadzorczej.

§ 33.

Przechowanie walorów.

Gotowizna Kasy, dokumenty, papiery wartościowe i oddzielne od nich kupony winny być przechowywane pod wspólnem zamknięciem 2 urzędników Kasy, lub też w instytucjach wymienionych w § 29 niniejszego statutu.

§ 34.

Pożyczki kasy.

a) W razie chwilowej potrzeby pieniężnej Zarząd może celem uzyskania niezbędnej gotowizny, zarządzić sprzedaż lub zastawienie papierów wartościowych, cesję lub obciążenie kaucją sum hipotecznych, albo zaciągnąć pożyczkę z funduszów powiatowych do wysokości 5% ogólnej sumy wkładów wraz z odsetkami.

b) Zarząd obowiązany jest dopilnować niezwłocznego zwrotu zaciągniętej pożyczki, skoro tylko stan Kasy na to pozwoli.

c) Papiery, stanowiące lokatę funduszu rezerwowego, mogą być zastawione o tyle tylko, o ile chodzi o pokrycie wydatków, które winny być zgodnie z § 37-ym poniesione z funduszu rezerwowego.

VI. Środki i popierania oszczędności

§ 35.

Skarbonki marki oszczędnościowe, premja.

Celem popierania i ułatwiania oszczędzania, Zarząd może na warunkach przez siebie określonych wypożyczać skarbonki, wydawać marki oszczędności, ustanawiać premje za pilne oszczędzanie i przedsiębrać inne środki, jakie uzna za pożyteczne.

VII. Rewizje, zamknięcie rachunków i sporządzanie bilansu Kasy.

§ 36.

Rewizje.

a) Kasa Oszczędności winna być sprawdzana przez Zarząd przynajmniej raz na miesiąc.

b) Niezależnie od tego Zarząg Kasy winien dokonać przynajmniej raz do roku rewizji nagłej, celem sprawdzenia stanu majątku, całości i bezpieczeństwa funduszów, papierów wartościowych, sum hypotecznych, oraz wszelkich walorów Kasy.

c) Wydział Powiatowy w Będzinie jest obowiązany dokonywać ze swej strony rewizji nadzwyczajnych.

d) Władzy Nadzorczej przysługuje również prawo dokonywania rewizji Kasy przez delegowanych do tego urzędników.

e) O dokonaniu rewizji spisuje się protokuł, którego jeden egzemplarz winien być przedstawiony Wydziałowi Powiatowemu, drugi zać zachowany w Kasie.

§ 37.

Zamknięcie rachunków.

a) Rokiem operacyjnym jest rok kalendarzowy. W końcu roku operacyjnego Kasa Oszczędności zamyka rachunki i nie później jak dnia 15-go marca podaje zamknięcie rachunków do wiadomości Zarządu Kasy, który po sprawdzeniu przedstawia je do zatwierdzenia Wydziałowi Powiatowemu (Sejmikowi), poczem zamknięcie to podaje do wiadomości Władzy Nadzorczej.

b) Wyniki zamknięcia rachunków winny być podane do wiadomości publicznej (§ 41).

c) Po zamknięciu rachunków winny być sporządzone wyciągi z ksiąg Kasy według numerów rachunków, uwidaczniające wkładcom stan ich rachunków w końcu roku. Wkładcom wolno w każdej chwili porównywać stan książeczki oszczędnościowej ze stanem odpowiedniego rachunku ksiąg Kasy.

§ 38.

Rezerwy, zyski, sumy przekazywane na cele użyteczności publicznej.

a) W zamknięciu rocznem rachunków Kasy wartość papierów procentowych winna być podana według ostatniego kursu dziennego roku operacyjnego, jednakże nie wyżej cen kupna.

b) Na pokrycie możliwych strat tworzy się rezerwa strat kursowych i fundusz rezerwowy, zarządzane i księgowane oddzielnie od innych funduszów Kasy.

c) Rezerwa strat kursowych tworzy się z zysków na kursie otrzymanych przy sprzedaży lub wylosowaniu papierów wartościowych i służy na pokrycie strat kursowych.

d) Fundusz rezerwowy tworzy się z zysków ogólnych, wykazanych w ciągu roku, pozostałych po pokryciu wszystkich kosztów administracyjnych, po wypłacie premji za pilne oszczędzanie i po uzupełnieniu rezerwy strat kursowych.

Pozostające od funduszu rezerwowego odsetki nie mogą być doliczane do zysku rocznego, lecz winny być w całości dopisywane do funduszu rezerwowego, dopóki tenże nie dosięgnie 5% ogólnej sumy wkładów i przypadających za nie odsetek.

e) Po dojściu funduszu rezerwowego do 5% ogólnej sumy wkładów wraz z procentami, odsetki od niego dolicza się do ogólnych zysków Kasy i z tej sumy może za zgodą Władzy Nadzorczej przechodzić do dyspozycji Wydziału Powiatowego na cele użyteczności publicznej, połowa, o ile fundusz rezerwowy wynosi więcej niż 5%, a mniej niż 10% ogólnej sumy wkładów wraz z odsetkami, a cała suma czystego zysku — o ile fundusz rezerwowy doszedł do 10% ogólnej sumy wkładów i przypadających za nie odsetek.

Sumy przypadające na cele użyteczności publicznej pozostają w Kasie do chwili wydatkowania ich na te cele przez Wydział Powiatowy.

VIII. Postanowienie końcowe.

§ 39.

Zmiana statutu.

a) Wprowadzenie zmian do statutu niniejszego zastrzega się Władzy Nadzorczej, może to nastąpić także na wniosek Sejmiku.

b) O dokonanej zmianie winno być podane do wiadomości publicznej (§ 41). W zawiadomieniu winien być wyraźnie zaznaczony termin wejścia w życie dokonanych zmian i zastrzeżenie o rozciągnięciu ich działania na wszystkich wkładców, którzy nie wypowiedzą wkładów zgodnie z przepisami § 16-go.

§ 40.

Likwidajca Kasy.

a) Władzy Nadzorczej przysługuje prawo zarządzenia likwidacji Kasy Oszczędności z inicjatywy własnej lub na wniosek Sejmiku. Decyzję o likwidacji Kasy należy podać do wiadomości publicznej (§ 41) trzykrotnie w odstępach czterotygodniowych.

b) Wkłady niepodniesione po ukończeniu likwidacji winny być zdeponowane na koszt i ryzyko wkładcy w Banku Polskim.

c) Fundusze: rezerwowy, na straty kursowe nadwyżka zysków, przekazana Wydziałowi Powiatowemu winny być obrócone na miejscowe cele użyteczności publicznej.

§ 41

Publikacje.

Wszystkie publikacje Kasy Oszczędności winny być uskuteczniane za pośrednictwem pism perjodycznych, oznaczonych przez Zarząd, oraz wywieszanie odpowiednich obwieszczeń w lokalach Kasy, jej oddziałów i agentur.

§ 42.

Nadzór państwowy.

Nadzór nad czynnościami Kasy sprawuje Minister Spraw Wewnętrznzch w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 43.

Wejście w życie statutu.

Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem podania do publicznej wiadomości po zatwierdzezia go przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

BĘDZIN, dnia 15 lutego 1925 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatoweg
STAROSTA: (—) A. TRZCIŃSKI

Powyższy statut uzyskał zatwierdzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w dniu 12-II 1925 za L. dz. 721/25.

Kronika Urzędowa.

BEZWARTOŚCIOWE BILETY ZDAWKOWE. Puszczone w swoim czasie, nim jeszcze został przygotowany bilom miedziany i niklowy — do obiegu pazierowe bilety zdawkowe wartości od 1-go grosza do 5-ciu groszy z dn. 1 lutego r. b. przestały już być przyjmowane do wymiany przez Bank Polski i Kasy Skarbowe i od tej chwili utraciły wszelką wartość obiegową i wymienną.

FAŁSZYWE BANKNOTY 5-ZŁOTOWE. Ukazał się w obiegu nowy falsyfikat biletu 5-złotowego, wykonany na papierze mniej sztywnym i silniej rypsowanym. Kolory farb są ciemniejsze i brudne, druk miejscami przerywany.

Rysunki z kompozycji festonowych i martwej natury nie uwydatniają się tak plastycznie, jak na bilecie autentycznym.

Strona przednia: W medaljonie niezadrukowanym wizerunek Tadeusza Kościuszki, wykonany znakiem wodnym, występuje nikle w postaci plam tłustych, dających się zauważyć na powierzchni papieru. Druk przerywany, w kolorze brudno-fjoletowym, podczas gdy druk ten na bilecie autentycznym jest koloru granatowego, wskutek czego głowa Kościuszki nabiera innego odcienia. Numeracja i podpisy o słabym tłoku w kolorze szarym, na bilecie zaś autentycznym są koloru czysto-czarnego.

Strona odwrotna: Tło pod tekstem, wskutek grubszych i zamazanych linji, jest ciemniejsze, druk zaś nierówny, rozlany, w kolorze brudno-fjoletowym.

Uchwytnym rysem charakterystycznym są ręczne poprawki subtelnych rysunków tła, zwłaszcza tła portretu na stronie przedniej i orła na stronie odwrotnej.

Orzeł wykonany nieudolnie, cieniowanie poszczególnych piór oraz kadłuba niewyraźne, w kolorze brudno-fjoletowym.

BEZROBOCZY PRACOWNICY UMYSŁOWI. W związku z notatkami, które ostatnio ukazały się w sprawie pomocy dla bezroboczych pracowników umysłowych, ministerjum pracy i opieki społecznej wyjaśnia, co następuje:

Od 23 grudnia r. z. prowadzona jest z funduszów skarbowych akcja doraźnej pomocy dla bezroboczych pracowników umysłowych w postaci udzielania pożyczek jednorazowych, stosownie do przepisów instrukcji, wydanej przez p. ministra pracy i opieki społecznej w porozumieniu z p. min. skarbu.

Niezależnie od tego ministerjum pracy i opieki społecznej opracowało projekt noweli do ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, rozszerzającej obowiązek zabezpieczenia na pracowników umysłowych.

Projekt noweli, który niezwłocznie przedstawiony będzie radzie ministrów, przewiduje, że fundusze, potrzebne na wypłatę zasiłków dla bezroboczych pracowników umysłowych tworzą się z wkładów, uiszczonych przez pracowników umysłowych oraz zakłady pracy, natomiast ani skarb państwa, ani samorządy nie będą obarczane dopłatami do tych funduszów.

Sprawozdanie z wpływów i wydatków

1 % komunalnego podatku od wydobytego węgla na cele inwestycyjne.
(Dz. Ust. z dn. 11. VIII. 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 p. 747 art. 5.).

Przychód

L. p.	Przedmiot	Zł. gr.
1	Według sprawozdania finansowego Powiatowego Związku Komunalnego powiatu Będzińskiego za rok 1924 zainkasowano podatku od węgla . . .	571.632 87
	UWAGA: z sumy tej Gminy, na terytorjum których wydobywano węgiel, otrzymały sumę Zł. 282.487.10	
2	Z innych źródeł ogólnych dochodów gminnych i Powiatowego Związku Komunalnego powiatu Będzińskiego	172.391.11
		744.023.98

Rozchód

L. p.	Przedmiot	Zł. gr.
	INWESTYCJE GMINNE:	
1	Według sprawozdania Mag. m. Czeladzi z dn. 21.I 1925 № 11957/25 wydatkowano na cele inwestycyjne . .	77.982.56
2	W/g sprawozdania Urzędu Gm. Olkusko-Siewierskiej z dn. 16.I.1925 r. № 25661/24 wydatkowano na cele inwestycyjne	63.014.09
3	W/g sprawozdania Urzędu Gminy Grodziec z dn. 13.I. 1925 r. Nr. 5789/24 wydatkowano na cele inwestycyjne	47.262.01
4	W/g sprawozdania Urzędu Gminy Niwka z dn. 29.I.1925 № 419/25 wydatkowano na cele inwestycyjne . . .	26.623.99
5	W/g sprawozdania Urzędu Gminy Zagórze z dnia 10.I. 1925 r. № 5630/24 wydatkowano na cele inwestycyjne	68.586.94
6	W/g sprawozdania Urzędu Gminy Bobrowniki z dnia 15.XII.1924 r. № 6635/24 wydatkowano na cele inwestycyjne	24.702.94
7	W/g sprawozdanie Urzędu Gminy Mierzęcice z dnia 30.XII.1924 r. № 4445/24 wydatkowano na cele inwestycyjne	4.524.32
	INWESTYCJE SEJMIKU	
8	Budowa studni w powiecie	300.00
9	Udział w budowie tramwajów elektrycznych . . .	13.460.00
10	Udział w budowie wodociągów	400.00
11	Remont Schroniska w Koziegłowach	728.76
12	Dokończenie budowy Szpitala w Siewierzu . . .	65.304.97
13	Budowa łaźni w Niegowie	15.050.22
14	Budowa III odc. drogi Dańdówka-Niemce	11.752.84
15	Budowa III odc. drogi Niemce-Granica	8.158.19
16	Budowa I i II odc. drogi Zawiercie-Włodowice . .	111.689.93
17	Budowa II i III odc. drogi Dąbrowa-Ożarowice . .	144.141.15
18	Budowa I i II odc. drogi Gołonóg-Ciągowice . . .	45.381.07
19	Budowa drogi Będzin-Czeladź	10.000.00
20	Udział w budowie kolonji Dziecięcej w Busku . .	4.750.00
21	Udział w Spółce Akc. Budowy Dróg Wodnych . .	210.00
		744.023.98

Przewodniczący Wydziału owiatowego
Starosta: (–) TRZCIŃSKI

Wieści ważne.

Adam Bacia.

Wytyczne polityki rolnej w pow. Będzińskim.

(Referat wygłoszony na III posiedzeniu Pow. Komisji Rolnej dn. 21-XI. 1924 r.

„Plan polityki rolnej w powiecie t. j. wytknięcie drogi po której winny iść zamierzenia i prace tak Samorządu Powiatowego jak i instytucji społeczno-rolniczych w kierunku uzdrowienia stosunków rolnych na wsi, podniesienia produkcji rolnej oraz popchnięcia jej na drogę racjonalnej organizacji, winien oprzeć się na gruntownej znajomości istniejącego stanu rzeczy, opartego na dokładnej statystyce rolnej i na zrozumieniu najpilniejszych, w tej dziedzinie, potrzeb.

Posiadane materjały statystyczne i osobista znajomość stosunków rolnych powiatu wskazują, iż z górą 90 proc. ogólnego obszaru ziemi jest w posiadaniu drobnej własności. Własność większa po rozparcelowaniu majątków podonacyjnych stanowi zaledwie kilka proc. powierzchni. Fakt znikania z powierzchni większej własności jest tu zjawiskiem normalnem od dawna i nie pociągnąłby za sobą zjawisk niepożądanych dla gospodarki społecznej, gdyby nad nią czuwała rozumna polityka gospodarcza Państwa. Historja rozwoju stosunków rolnych w powiecie świadczy o beztrosce w tej dziedzinie ze strony rządu zaborczego w zakresie regulowania zjawisk niepożądanych i wskutek powyższego w chwili obecnej jesteśmy świadkami wielce niezdrowych stosunków rolnych na wsi. Przedewszystkiem wieś jest b. uboga, gospodarstwa do ostatnich granic rozdrobione, często w rozległej szachownicy, uniemożliwiającej racjonalną uprawę, pozatem pierwotny stan zabudowań i pierwotny system gospodarki, nizki stan oświaty ogólnej, konserwatyzm i przeludnienie. Niezależnie od tego ubóstwo gleby, nieuregulowana wilgotność znacznych obszarów, moc nieużytków, złe drogi kołowe dojazdowe jak nie mniej brak organizacji dopełniają szczegółó tego nieciekawego obrazu.

Najgłówniejszą bolączką powiatu jest wadliwość struktury agrarnej, wyrażająca się w zbytnim rozdrobnieniu stanu posiadania i szachownicy obok znacznych przestrzeni niezużytkowanych z powodu spólnoty oraz braku meljoracji. Powyższemu możnaby zaradzić przez zmeljorowanie przestrzeni mało użytecznych, a nierzadko stanowiących pod względem zasobów dobry materjał na niezłe łąki i ziemie orne, oraz łącznie z akcją meljoracji scalenie gruntów. Parcelacja pozostałej większej własności złu nie zaradzi, gdyż jest jej na ten cel b. niewiele, jak wyż. zaznaczyłem i pozatym ze względów polityki przemysłowej — szereg większych folwarków z parcelacji zostało ‚wyłączonych W danych warunkach pożyteczną byłaby propaganda osadnictwa na kresach wschodnich i północnych Rzeczypospolitej, na przeszkodzie jednak urzeczywistnieniu jej stoi konserwatyzm i brak odwagi tutejszego chłopstwa. Niewykluczone jest, by w pewnej mierze akcja powyższa dała rezultaty, widoki jednak na najbliższą przyszłość są słabe.

Powyższe wytyczne polityki rolnej powiatu, jakkolwiek są według mojego zdania najaktualniejsze, ze względu jednak na wielkie w tej dziedzinie potrzeby całego państwa i braku dostatecznych środków zejść muszą na plan drugi.

Do uzdrowienia stosunków rolnych w powiecie pozostają obok zastosowania wyżej podanych wytycznych, środki jedynie w tej chwili dostępne i możliwe, a mianowicie:

1. zorganizowanie taniego i długotetminowego kredytu dla rolnictwa. Praktycznie biorąc w tej chwili pobudzenia do życia kas pożyczkowo - oszczędnościowych gminnych przez zasilenie ich funduszami państwowemi i samorządowemi, preliminowanemi w budżetach na rok 1925 na cele pomocy rolnikom.

2. zorganizowanie i „używotnienie“ kółek rolniczych przez umiejętną propagandę idei zrzeszeń rolników i kooperacji oraz czuwanie nad ich postępem, rozwojem, a przedewszystkiem nad uczciwością pracy w nich;

3. oświata pozaszkolna wśród rolników, na terenie kółek rolniczych, wyrażająca się w postaci rad i praktycznych wskazówek organizacji gospodarstwa racjonalnego, stosowanie nawozów sztucznych, chowu inwentarza, rozwoju ogrodnictwa i t. d. przy wyzyskaniu wszelkich środków metody poglądowej w oświacie rolnej stosowanych, drogą zakładania pól pokazowych z nawozami sztucznemi, z odmianami zbóż okopowych i warzywami, oraz pokazu racjonalnego żywienia, wycieczki kursy krótkoterminowe lotne i ew. dłuższe zimowe.

4. rozwój ferm rolniczych, stacji kopulacyjnych, stacji czyszczenia nasion, szkółek drzew owocowych i t. d.

5. zorganizowanie zbytu produktów rolnych ze wsi do miast i vice versa.

6. propaganda meljoracji i kommasacji gruntów oraz racjonalnego budownictwa.

Na inicjatywę i wykonanie planu powyższego przez tutejsze T-wo Rolnicze wiele narazie liczyć nie można, ze względu na konsystencję płynną tegoż i brak funduszów własnych

Całość pracy i inicjatywa winna koncentrować się w skoordynowanej z T-wem Rolniczem Komisji Rolnej.

Koncepcja istnienia Komisji Rolnej Sejmikowej o powyższej strukturze jest rzeczą konieczną, wobec braku w T-wie Rolniczem większej ilości czynnych i twórczych pierwiastków.—Zjawisko zresztą normalne przy małej ilości inteligencji ziemiańskiej w powiecie i wobec małego zainteresowania oraz uspołecznienia drobnych rolników.

Co do praktycznego wykonania wyżej wyłuszczonego programu należałoby przedewszystkiem zaangażować instruktorów rolnych, oraz wystosować do Min. Roln. i Dóbr Państw. memorjał w sprawie przyznania dla pow. Będzińskiego pomocy finansowej z budżetu na 1925 rok.

TRAMWAJE ELEKTRYCZNE w ZAGŁĘBIU. Koncesja na budowę dwu linji kolei między - miastowych: Dąbrowa—Będzin—Sosnowiec i Będzin—Czeladź finansowana jest przez grupę kapitalistów polskich i angielskich. Rozpoczął się dowóz materjałów, Poczyniono też niezbędne zamówienia. Wkrótce rozpocznie się budowa torów. Uruchomienie międzymiastowych tramwajów w Zagłębiu dąbrowskim zapewni komunikację tramwajową nietylko miejscowościom, położonym między miastami Zagłębia, lecz również samym miastom. Budowa obliczona jest na rok. Uruchomienie linji spodziewane jest w początku r. 1926. Obecnie prowadzone są dalsze układy o koncesje na terenie Górnego Śląska. w celu połączenia projektowanych tramwajów w Zagłębiu dąbrowskiem z górnośląską siecią dojazdowych kolei elektrycznych, utrzymujących komunikację między miastami. Krańcowemi stacjami dąbrowskich tramwajów elektrycznych będą: Sosnowiec i Czeladź, górnośląskich zaś Szopienice i Huta Laur. Idzie więc o budowę dwu linji: Sosnowiec—Szopienice i Czeladź—Huta Laura na długości około 6 klm. Cała linja: Dąbrowa — Będzin — Sosnowiec i Będzin — Czeladź — Huta Laura ciągnąć się będzie na długości 26 klm. Budowa tych linji tramwajowych ma na celu utworzenie jednolitej komunikacji na terenach polskiego Górnego Śląska i Zagłębia dąbrowskiego.

UMUNDUROWANIE URZĘDNIKÓW PAŃSTWOWYCH. Na konferencji międzyministerjalnej w prezydjum rady ministrów w sprawie wprowadzenia mundurów urzędniczych, ustalono następujące wytyczne:

Kolor munduru ma być granatowy lub ciemnozielony (większość wypowiedziała się za kolorem granatowym). Krój kurtki ma być podobny do kroju kurtki wojskowej z pojedynczym stojącym kołnierzem, bez kieszeni na piersiach. Płaszcz — koloru munduru, angielski, szeroki, bez odznak, wzoru czapki dotychczas nie ustalono. Mundurów będą dwa rodzaje: codzienny i galowy. W galowym kołnierz ma być aksamitny, zaś odznaki stopnia służbowego uwidocznione będą na kołnierzu i na rękawach. System odznak będzie podobny do systemu dystynkcji oficerskich wojskowych (jedna gwiazdka, 2 gwiazdki i t. d.)

Każde ministerjum bądzie miało swój emblemat.

Posiadanie i noszenie munduru nie będzie przymusowe. Jednak każdy minister będzie miał prawo wprowadzić, w porozumieniu z prezydjum rady ministrów, przymus posiadania mundurów dla pewnych kategorji urzędników, lub przymus występowania w pewnych okolicznościach służbowych.

Dla wojewodów i starostów, jako reprezentantów rządu centralnego, ustalone mają być specjalne ozdoby munduru galowego.

(M. P.) POKRYWANIE KOSZTÓW LECZENIA UBOGICH W SZPITALACH. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Generalna Dyrekcja Służby Zdrowia) udzieliło organom podwładnym wyjaśnień, że ustawa o opiece społecznej z roku 1923, nie dotyczy kosztów leczenia szpitalnego i że przepisy prawne w tym przedmiocie, które obowiązywały przed wydaniem tej ustawy, zachowują nadal swą moc obowiązująca. O ile chodzi o b. Królestwo Kongresowe, to na tym terenie do pokrywania kosztów ubogich w szpitalach obowiązane są nadal gminy, w których leczeni są zapisani do ksiąg ludności stałej.

(H.). SAMORZĄD — A SZKOLNICTWO DOKSZTAŁCAJĄCE. W łonie rządu opracowany został projekt ustawy o publicznych szkołach dokształcających zawodowych dla młodzieży, zatrudnionej w rzemiośle, przemyśle lub handlu, i podlegającej, w myśl obowiązujących ustaw i rozporządzeń, obowiązkowi uczęszczania na naukę do szkoły dokształcającej.

Według projektu tego, do zakładania i prowadzenia publicznych szkół zawodowych dokształcających obowiązane są (wedle art. 3 projektu) gminy miejskie i wiejskie, w których zamieszkuje lub pracuje młodzież, podlegająca obowiązkowi uczęszczania na naukę do szkoły dokształcającej, jeżeli liczba takiej młodzieży na obszarze jednej tylko gminy lub łącznie z obszarem gmin sąsiednich w promieniu do 3 km., wynosi conajmniej:

25 osób jednej płci i tego samego lub pokrewnych zawodów, 45 osób jednej płci i różnych zawodów lub wreszcie 80 osób różnej płci i różnych zawodów.

Koszty utrzymania tych szkół ma ponosić gmina która jest obowiązana do ich założenia. Państwo płaci jednak gminie $1/3$ część wydatków personalnych i na pomoce naukowe. Szkoła staje się własnością gminy, gmina administruje nią za pośrednictwem komisji dokształcania zawodowego, której przewodniczy naczelnik gminy (prezydent, burmistrz, wójt) lub jego zastępca.

Projekt przewiduje utworzenie specjalnego funduszu szkolnictwa zawodowego dokształcającego (któryby na razie był centralnym, a po wprowadzeniu w życie samorządu wojewódzkiego wojewódzkim), a to celem uzyskania możności subwencjonowania słabszych finansowo gmin, przyczem w pierwszym rzędzie udzielaneby były subwencje na budowę szkół dokształcających, potem na wydatki personalne i pomoce naukowe, w wyjątkowych zaś przypadkach na wydatki rzeczowe.

Projekt powyższy został już zasadniczo uzgodniony pomiędzy zainteresowanemi Ministerstwami, skierowanie jednak na drogę ustawodawczą zostało wstrzymane aż do czasu uchwalenia przez ciała ustawodawcze projektu noweli do ustawy o finansach komunalnych i projektu ustawy stemplowej, a to ze względu na to, iż fundusz specjalny (o którem mowa wyżej) ma być tworzony ze źródeł dochodowych, przewidzianych w tych dwóch projektach, jego wartość realna jest zatem zależna od losu, jaki spotka te dwa projekty w ciałach ustawodawczych.

Nowa placówka użyteczności publicznej.

Dzięki inicjatywie Sejmiku oraz wydatnemu poparciu Wydziału Powiatowego zostanie w dniach najbliższych uruchomiona nowa placówka powiatowa użyteczności publicznej t. j. Kasy Oszczędności Powiatowego Związku Komunalnego w Będzinie, posiądająca niezwykle ważne znaczenie dla życia gospodarczego powiatu, gmin oraz poszczególnych mieszkańców.

Projekt utworzenia w Będzinie kasy oszczędności Powiatowego Związku Komunalnego na wzór istniejących w innych dzielnicach kas tego typu był aktualnym już od dłuższego czasu — jednakowoż realizacji jego stały na przeszkodzie niezdrowe stosunki okresu inflacyjnego oraz postępująca z zastraszającą szybkością, dewaluacja pieniądza, uniemożliwiająca, gromadzenie oszczędności. Dzięki przeprowadzonej sanacji skarbu oraz wprowadzeniu stałego pieniądza, opartego na realnej wartości zasobów Banku Polskiego — sytuacja obecne tak zasadniczo zmieniła się, iż projekt powyższy oddawna rozważany może być w chwili obecnej w całem powodzeniu zrealizowany, albowiem propaganda oszczędności przy tak trwałej i silnej walucie znajduje coraz to szersze zrozumienie w społeczeństwie i temu właśnie momentowi psychicznemu przychodzi w sam czas z pomocą Wydział Powiatowy przez założenie Kasy Oszczędności. Statut powyższej Kasy został już zatwierdzony przez władze nadzorcze wobec czego uruchomienie tej nowej placówki stało się kwestją załatwienia drobnych formalności, wyboru i ukonstytuowania się władz ku czemu przygotowania zostały już tak dalece posunięte, że otwarcie kasy jest już sprawą najbliższych dni.

Ponieważ zorganizowanie tej placówki nabiera w obecnych warunkach gospodarczych znaniem i cech prawdziwego zdarzenia dla powiatu i jego mieszkańców — nie od rzeczy zatem będzie przyjrzeć się, choćby w pobieżnym rzucie oka, najważniejszym przepisom statutu normującego zakres działania kasy. Zgodnie z naczelnym artykułem statutu, przeznaczeniem kasy jest uprzystępnienie ludności bezpiecznego i korzystnego umieszczenia oszczędności. Zasadę tę przeprowadzają konsekwentnie dalsze postanowienia statutu, określając najmniejszą kwotę oszczędności na 1 zł. postanawiając jednocześnie że za całość i bezpieczeństwo funduszów kasy oszczędności i za wypełnienie jej zobowiązania odpowiada całym swym majątkiem oraz wszystkiemi dochodami komunalnymi Sejmik Będziński. Określenie najniższej granicy wkładek oszczędnościowych na 1 zł. jest dosadnym wyrazem celów i tendencji nowej placówki, która dzięki temu powinna w czasie jak najkrótszym stać się poważnym rezerwoarem oszczędności całego powiatu oraz jego mieszkańców i przez to osiągnąć zamierzony stopień rozwoju oraz dysponować wielkiemi sumami oszczędności, któreby pozwoliły jej oddziaływać wydatnie na życie gospodarcze oraz rozwój powiatu. Zgodnie z dalszymi przepisami statutu Kasa Oszczędności stanowić ma autonomiczną instytucje powiatową. Fundusze kasy mają być przechowywane i zarządzane oddzielnie od funduszów Sejmiku Powiatowego. Na początek kapitał zakładowy określony został na 25 000 zł. Władze kasy oszczędności stanowią: Zarząd, składający się z 6 członków: 3 zastępców, Przewodniczący Zarządu i Dyrektor kasy. Władzą nadzorczą kasy oszczędności jest Wydział Powiatowy wzgl. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Za zgodą Wydziału Powiatowego może kasa oszczędności zakładać w obrębie powiatu, oddziały i agentury, którym wolno będzie przyjmować wkładki na książeczki oszczędności do wysokości 1000 zł. Wkłady mogą być przyjmowane od osób prywatnych, gmin, związków, Stowarzyszeń i instytucji o charakterze społecznym lub dobroczynnym, oraz kapitały nieletnich mają znaleść lokatę w kasie. Stopę procentową od władów określać będzie Zarząd kasy na podstawie oceny stosunków pieniężnych. Statut przewiduje, że kasa może prowadzić rachunki czekowe i przekazowe (żyrowe i bieżące), przyjmować na przechowanie papiery wartościowe, zajmować się sprzedaża papierów wartościowych oraz udzielać pożyczek. Fundusze klijentów kasy wolno jest lokować na hipotekach, w papierach wartościowych o bezpieczeństwie pupilarnym, w pożyczkach udzielanych gminnym lub miejskim kasom pożyczkowo-oszczędnościowym, w Banku Polskim, komunalnym, Gospodarstwa Krajowego i Pocztowej Kasie Oszczędnościowej.

Statut Kasy wzorowany jest na funkcjonujących najlepiej zagranicznych instytucjach kredytowo-oszczędnościowych i dzięki tej okoliczności kasa oszczędności odegra niewątpliwie poważną rolę w propagandzie oszczędności i w realizowaniu całego szeregu inwestycji w powiecie, dając z drugiej strony swym klijentom pewne i solidne zabezpieczenie kapitału oraz korzystne oprocentowanie:

Charakter instytucji, jej organizacja oraz nadzór nad działalnością kasy, zastrzeżony poszczególnym władzom samorządowym i rządowym, daje dostateczną gwarancję w kierunku odpowiedniego zabezpieczenia pewności lokat a przepis statutu, wprowadzający odpowiedzialność Sejmiku za zobowiązania kasy w granicach całego jego majątku oraz dochodów, powinien dostatecznie przemówić do rzesz zniechęconych i nieufnych w kierunku zachęty do składania swych oszczędności w kasie.

Wojna i skutki jej na polu zniszczenia zasobów oszczędnościowych, psychoza inflacyjna musiały siłą rzeczy wytworzyć wiele nieufności w kierunku gromadzenie oszczędności i lokowania ich w instytucjach oszczędnościowych i w dobie obecnej utrudniają jeszcze normalny obieg pieniądza oraz stwarzają niekorzystne warunki dla rozwoju, idei oszczędzania. Jednak okres wahania się wartości pieniądza mamy szczęśliwie poza sobą a utrzymanie się złotego prawie bez wahania na giełdach zagranicznych od chwili puszczenia go w obieg, powinno wbudzić bezwzględne zaufanie do jego stałej wartości w najszerszych masach i tym samym obudzić uśpiony instynkt oszczędzania, dla którego nowopowstała kasa powinna stać się poważnym czynnikiem rozwoju. Wobec faktu tego, tak społeczeństwo jak i instytucje miejscowe nie mogą przejść obojętnie, lecz czynniki powyższe obowiązane są do poparcia usiłowań ludzi dobrej woli, mających wyłącznie dobro ogólne do oku i współpracy nad rozwojem tej nowej placówki przez propagowanie oszczędności i lokowanie ich w skarbcu kasy. Wydatne poparcie zadań kasy oszczędności musi pozostać dla całego

społeczeństwa poważnym przykazaniem chwili tem więcej, że kasa ta jest jedną z form samopomocy dla ludności powiatu, oraz, że ewent. zyski, osiągane z operacji kasowych nie mogą być obracane na rzecz wzbogacania się jednostek lecz służyć mają dobru ogólnemu dzięki statutowemu przeznaczeniu pewnych funduszów na poparcie celów użyteczności publicznej. W propagandzie tej winny odegrać wydatną rolę wszystkie czynniki miejscowe z władzami samorządowymi na czele, dla których zorganizowana kasa w niejednym wypadku okaże w przyszłości skuteczną pomoc w przeprowadzeniu trudnych zadań swego powołania, to też hasło „nieś każdy zaoszczędzony grosz do Kasy Oszczędności w Będzinie“ nie powinno na chwilę jedną przestać rozbrzmiewać po domach, wsiach, osiedlach, gminach i miastach powiatu, a jego zrozumienie winno zadecydować o rozwoju kasy i postawić ją w rzędzie czynników, wysługujących się dobru ogólnemu. Szczęść Boże!

EMBE.

Polska pracownia SZNUROWADEŁ do obuwia i gorsetów.
Romualda Skorupy
Sosnowiec-Pogoń, Majowa nr. 18
POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI WYROBY SWOJEJ PRODUKCJI PO CENACH KONKURENCYJ.
HURTOWA DOSTAWA DO WSZYSTKICH STOWARZYSZEŃ i KOOPERATYW.

DRUKARNIA i INTROLIGATORNIA
POWIATOW. ZWIĄZKU KOMUNALNEGO powiatu Będzińskiego
Będzin Sączewska Nr. 12.
WYKONYWUJE:
Blankiety firmowe ▵ Rachunki Koperty ▵ Karty pocztowe i firmowe ▵ Księgi handlowe ▵ Formularze ▵ Rejestry ▵ Cenniki Kwitarjusze ▵ Kalendarze ▵ Wydawnictwa ▵ Czasopisma perjodyczne i codzienne oraz wszelkie roboty wchodzące w zakres drukarstwa i introligatorstwa.
Wykonanie gustowne. Ceny niskie.
Biuro drukarni mieści się w Kasie Komunalnej w Będzinie przy ul. Sączewskiej Nr. 23.
Telefon: Starostwo Centrala — Kasa Komunalna.

NAWOZY SZTUCZNE
(Śrut rycynowy zawierający około 7% azotu 2% tlenku potasu i 3% fosforu).
sprzedaje S-ka Akc. Fabryki Oleju J. D. POTOKA SYNOWIE
BĘDZIN — MAŁOBĄDZ
TEL. 90.
Ceny niższe od innych nawozów szt. — Przy użyciu śrutu rycynowego wydajność gleby znacznie wyższa niż przy używaniu innych nawozów tak sztucznych jak i naturalnych.
Rolnicy! korzystajcie z okazji i zasilajcie swoją rolę tylko tym nawozem.

Wydawca: Wydział Powiatowy Sejmiku Będzińskiego. Tłoczono w „Drukarni i Introligatorni“ Pow. Zw. Kom w Będzinie. Redakcja i Administracja: Gmach Starostwa w Będzinie.